

ArticleHistory:

Received
14/04/2023
Accept
14/05/2023
**Available
online**
15/05/2023

Article Information

Article Type: Research Article

This article was checked by iThenticate.

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17121/ressjournal.3388>

READING NECATİBEY FACULTY OF EDUCATION THROUGH CORRESPONDENCES

YAZIŞMALAR ÜZERİNDEN NECATİBEY EĞİTİM FAKÜLTESİ'Nİ OKUMAK¹

Ruhi İNAN²
Hasret GÜREŞ³

Abstract

The roots of Balıkesir University Necatibey Faculty of Education date back to Karesi Darülmuallimini, which was established in October 1910. Therefore, the institution has approximately one hundred and thirteen years of educational experience. It is important and worth examining how this experience creates an institutional structure. In this study, the institutional identity of Necatibey Faculty of Education was revealed through correspondences. In the meantime, the correspondence culture of the period was also discussed. Therefore, a social history reading was carried out in the study. In the study, in which the document analysis method was adopted within the scope of the qualitative research approach, the correspondences in the files with documents about students in the Necatibey Faculty of Education Archive was taken into account. It has been revealed on which subjects and between whom these correspondences were made. In addition, considering the period studied, it was examined by which institutional units and by which method and writing style the correspondence texts were created. At the end of the study, through the correspondence, the culture and identity of the institution and the process followed by the period in terms of correspondence is presented in detail, based on documents. In this direction, suggestions were made on the preservation and organization of the institution's archives and on doing more archival studies.

Keywords: Necatibey Faculty of Education, Correspondences, History of Education.

¹ Bu çalışma 02-04 Aralık 2022 tarihlerinde gerçekleştirilen Geçmişten Günümüze Balıkesir'in Kültürel Mirası Uluslararası Sempozyumu'nda "Mektuplarla Necatibey Eğitim Fakültesi" başlıklı bir bildiri olarak sunulmuştur.

² Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalı, ruhiinan@balikesir.edu.tr ORCID : 0000-0003-4377-0999

³ Arş. Gör., Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, Matematik Eğitimi Anabilim Dalı, hasret.gures@balikesir.edu.tr ORCID : 0000-0003-4636-2448

Özet

Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi'nin kökleri 1910 yılının Ekim ayında kurulan Karesi Darülmüallimini'ne kadar dayanır. Dolayısıyla kurum yaklaşık yüz on üç yıllık bir eğitim tecrübesine sahiptir. Bu tecrübenin nasıl bir kurumsal yapı oluşturduğu incelemeye değer ve önemlidir. Bu çalışmada Necatibey Eğitim Fakültesi'nin kurumsal kimliği yazışmalar aracılığıyla ortaya konulmuştur. Bununla birlikte dönemin yazışma kültürü de ele alınmıştır. Dolayısıyla çalışmada bir sosyal tarih okuması gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma yaklaşımı kapsamında doküman analizi yöntemi benimsenen çalışmada Necatibey Eğitim Fakültesi Arşivi'nde bulunan öğrenci dosyalarındaki yazışmalar dikkate alınmıştır. Bu yazışmaların hangi konular hakkında ve kimler arasında yapıldığı ortaya konulmuştur. Buna ek olarak yazışma metinlerinin, incelenen dönem düşünüldüğünde hangi birimler tarafından ve hangi usul ve yazı şekli kullanılarak oluşturulduğu incelenmiştir. Çalışma sonucunda, ele alınan yazışmalar üzerinden kurumun kültürü ve kimliği ile dönemin yazışma konusunda izlediği süreç belgelere dayandırılarak ve detaylı olarak ortaya konulmuştur. Bu doğrultuda kurum arşivlerinin korunması ve düzenlenmesi, daha fazla arşiv çalışmaları yapılması konularında önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Necatibey Eğitim Fakültesi, Yazışmalar, Eğitim tarihi.

GİRİŞ

Yazışma “bir konuda karşılıklı yazı yazma, haberleşme, muhabere” olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2011). Yazışmalar kendi içerisinde resmi ve gayr-i resmi olarak ikiye ayrılmaktadır. Her iki yazışma yöntemi de bir kurumsal kimliği yansıtmaya noktasında önemlidir. Kurumlarda gerçekleştirilen işlemler yazışmalar dolayısıyla kayıt altına da alındığı için bu yazışmalar aynı zamanda bu işlemler için birer kanıt niteliği de taşımaktadır (Kayalı, Şimşek ve Uysal, 2021). Bu yazışmalarda meramın anlatılması bir yana hem kişisel hem de kurumsal kimliğin yani insanî ve idarî tarafın da ortaya konulması yadsınamaz bir hakikattir. Yüz yılın üzerinde bir eğitim tecrübesine sahip olan Necatibey Eğitim Fakültesi bünyesinde yapılan yazışmalar bu kurumsal kimliği ortaya koymak noktasında önemlidir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı köklü bir eğitim geçmişine sahip olan Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi'nin kurumsal kimliğini yazışmalar aracılığıyla ortaya koymaktır. Bunun yanında dönemin yazışma kültürünü ortaya koymak; neticede bir sosyal tarih okuması yapmak amaçlanmıştır. Bu doğrultuda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

- Öğrenci dosyalarında yer alan yazışmalar hangi konular hakkında ve kimler arasında yapılmıştır?
- Yazışma metinleri, incelenen dönem düşünüldüğünde hangi birimler tarafından ve hangi usul ve yazı şekli kullanılarak oluşturulmuştur?

YÖNTEM

Nitel araştırma yaklaşımı kapsamında gerçekleştirilen bu çalışmada Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Arşivi'nde bulunan öğrenci dosyalarındaki yazışmalar incelenmiştir. Dolayısıyla bu çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır.

Doküman analizinde, yapılmak istenen araştırma için veri sağlanacağı düşünülen yazılı materyaller detaylı olarak incelenir. (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Doküman analizi yapılırken öncelikle incelenecek dokümanlar belirlenir ve bu dokümanlara ulaşılır. Ulaşılan dokümanların özgünlüğü ve kaynağı kontrol edilir. Dokümanlar incelenerek anlaşılır, analiz edilir ve son olarak analizden elde edilen veriler yorumlanır (Karasar, 2005).

BULGULAR

Bu çalışmadan elde edilen bulgular araştırma soruları dikkate alınarak sekiz alt başlıkta sınıflandırılmıştır. Buna göre bu alt başlıklar; (1) Okula Kayıt Olma ve Okul İmtihanına Girme ile İlgili Yazışmalar, (2) Okuldan Öğrenci Velilerine Gönderilen Yazılar, (3) Öğrenci Velilerinden Okula Gönderilen Yazılar, (4) Okul Birimlerinin Kendi Arasındaki Yazışmaları, (5) Okul ile Diğer Kurumlar Arası Yazışmalar, (6) Okuldan Öğrencilere Gönderilen Yazılar, (7) Öğrencilerden Okula Gönderilen Yazılar, (8) Öğrenciler ile Yakınları Arasındaki Yazışmalar şeklindedir.

Necatibey Eğitim Fakültesi Arşivi'nde bulunan öğrenci dosyalarında konusu ve yazılışı bakımından birbirine benzeyen birçok yazışma bulunmaktadır. Bu sebeple benzer yazışmaları ele almak yerine her bir alt başlıkta farklı ve önemli görülen yazışmalardan örneklere yer verilmiştir. Bunun yanında kuruma nakil olarak gelen bazı öğrencilerin dosyalarında bulunan bazı belgeler de dikkate alınmıştır.

Okula Kayıt Olma ve Okul İmtihanına Girme ile İlgili Yazışmalar

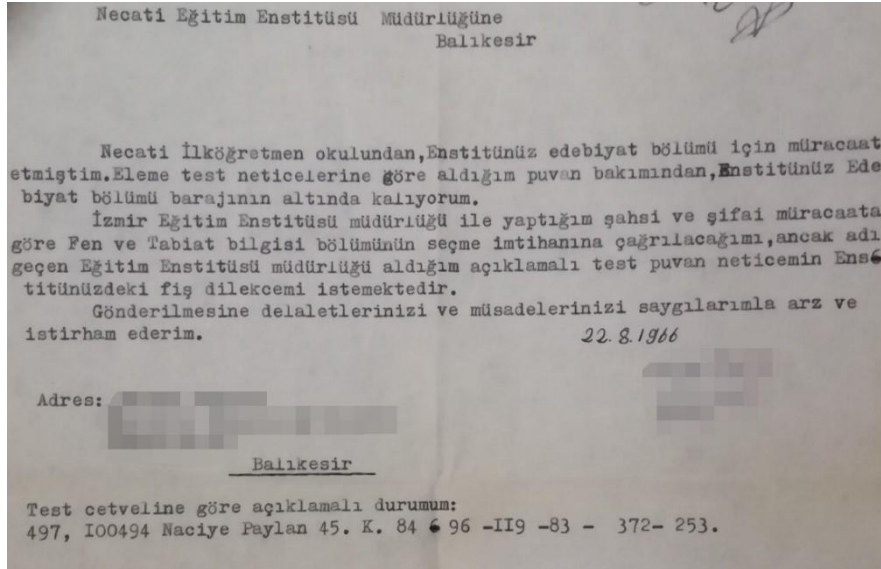
22.08.1966 tarihinde bir öğrencinin Necati Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'ne yazdığı yazıda (Bkz. Görsel 3.1), kendi durumunu anlattığı şu ifadeleri yer almaktadır:

Necati İlköğretmen okulundan, Enstitünüz edebiyat bölümü için müracaat etmişim. Eleme test neticelerine göre aldığım puan bakımından, Enstitünüz Edebiyat bölümü barajının altında kalıyorum.

İzmir Eğitim Enstitüsü müdürlüğü ile yaptığım şahsi ve şifai müracaata göre Fen ve Tabiat bilgisi bölümünün seçme imtihanına çağrılacağımı, ancak adı geçen Eğitim Enstitüsü müdürlüğü aldığım açıklamalı test puan neticemin Enstitünüzdeki fiş dilekçemi istemektedir.

Gönderilmesine delaletlerinizi ve müsadelerinizi saygılarımla arz ve istirham ederim.

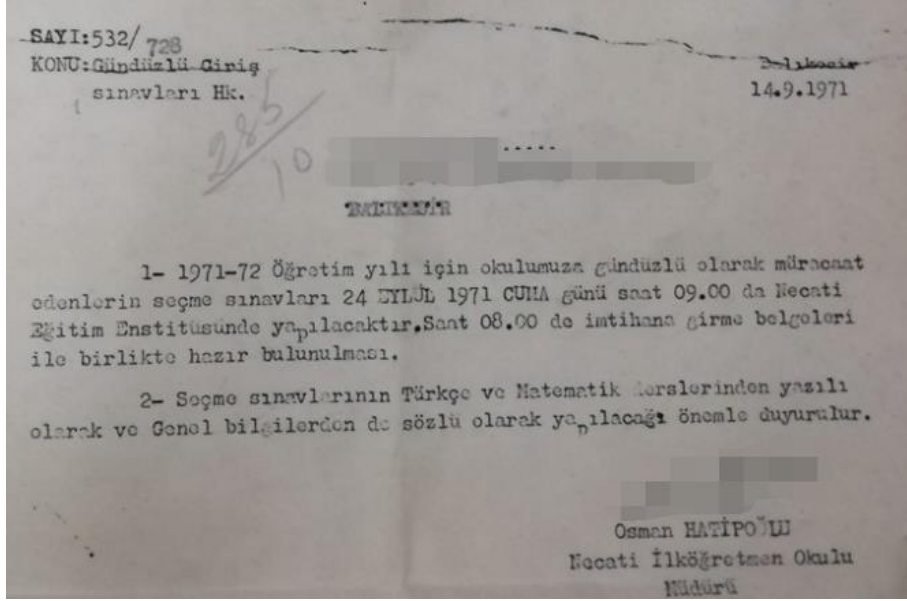
Bu yazıda öğrencinin adres bilgisi ve test cetveline göre durumunu anlatan açıklaması vardır.

Görsel 3.1. 22.08.1966 tarihli yazı

14.09.1971 tarihli yazıda (Bkz. Görsel 3.2), 1971-1972 öğretim yılı için okula gündüzlü olarak müracaat eden öğrencilere yapılacak sınavların hangi tarih ve saatte, nerede olacağı hakkında Okul Müdürü Osman Hatipoğlu tarafından bilgi verildiği görülmektedir. Bu yazıda öğrencilere sınavların Necati Eğitim Enstitüsü'nde 24 Eylül 1971 Cuma günü saat 09.00'da yapılacağı, saat 08.00'da imtihana girme belgeleri ile birlikte hazır bulunmaları

gerektiği bildirilmektedir. Ayrıca sınavların Türkçe ve Matematik derslerinden yazılı olarak, genel bilgilerden ise sözlü olarak yapılacağı ifade edilmektedir.

Görsel 3.2. 14.09.1971 tarihli yazı

27.06.1973 tarihli yazı (Bkz. Görsel 3.3), “Üç Yıllık İlköğretmen Okullarına Girmek İsteyenlere Özgü Fiş-Dilekçe” başlığını taşımaktadır. Matbu bir yazıdır. Öğrenci bilgileri için boş bırakılan kısımlar el yazısı ile doldurulmuştur. Bu yazının eğik bitişik el yazısı ile yazılmadığı dikkati çekmektedir. Zira farklı tarihlerde yazılmış yazılarda eğik bitişik el yazısı kullanıldığı görülmektedir. Sayfanın alt kısmında ayrıca “Okul Müdürlüklerince Doldurulacak Kısım” da bulunmaktadır. Bu kısımda, adayın bütünlemeli olup olmadığı, ortaokulu bitirmişse hangi öğretim yılında bitirdiği, bitirme derecesi, bitirdikten sonra bir kanaat döneminden fazla bir üst okula devam edip etmediği, öğrenimi sırasında aldığı cezalar ve sebepleri, saptanmış iyi halleri, bilinen ya da sezilen fena hal ve eğilimleri varsa neler olduğu bilgileri istenmektedir. Sayfa üzerinde mühür ve imzalar bulunmaktadır.

DUŞ YILLIK İLKÖĞRETMEN OKULUNA GİRMEK İSTEYENLERE ÖZGÜ FİŞ - DİLEKÇE

Dilekçeyi verenin adı ve soyadı : _____
 Babasının adı : _____
 Babası veya annesi sağ mı ? : Babası sağ
 Babası gehit mi ? : Hayır
 Babası, annesi veya kardeşi öğretmen mi ? : Annesi öğretmen
 Doğduğu yer ve yıl : Erdem 1956
 Mezun olduğu ya da kayıtlı olduğu okul : Muhammed Harbi Lisesi
 Yatılı mı, gündüzlü mü gireceği : Gündüzlü

Muhammed Harbi Lisesi MÜDÜRLÜĞÜNE
 Öğretmen okuluna girmek istiyorum. Adıy seçilmem için gerekli işlemi yapılmasını rica ederim.

Adres : _____
 (Bütün bildirimlerin bu adrese yapılacağına ilişkin görüşünüzde tutulması gerekir.)
 İ m z a _____

Okul Müdürlüklerince Doldurulacak Kısım

Adıyın bütünlümlü olup olmadığı : Geçti
 Ortaokulu bitirmişse hangi öğretim yılında bitirdiği ve bitirme derecesi : _____
 Okulu bitirdikten sonra bir kısıt döneminden fazla bir üst okula devam edip etmediği : Lise I. sınıfa devam ettireceği
 Orta öğrenimi sırasında aldığı cezalar ve kısaca sebepleri : Yoktur.
 Saptanmış iyi halleri varsa neler olduğu : Ağır başlıdır.
 Bilinen ya da sezilen fena hal ve ayıpları varsa neler olduğu : Yoktur

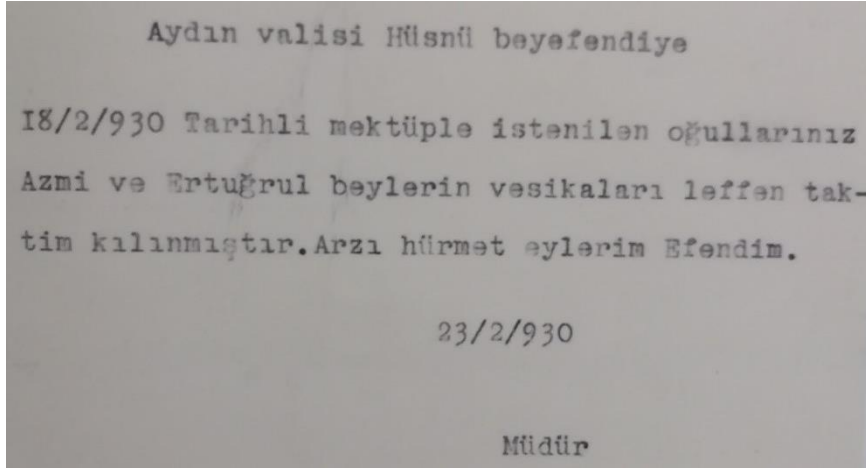
Bu fişte durumu gösterilen _____ nin Öğretmen Okuluna alınacak nitelikte olduğu, okulumuz öğretmenler kurulunca saptanmıştır. 27.6.1973
 Mühür ve İmza _____

NOT : Bu Fiş - Dilekçe, talehlinin mezun olduğu ya da kayıtlı bulunduğu okul müdürlüğüne verilecektir.

Görsel 3.3. 27.06.1973 tarihli yazı

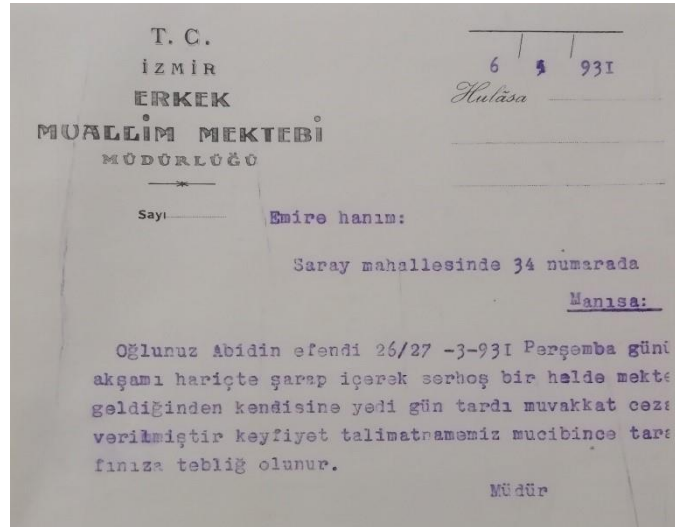
3.2. Okuldan Öğrenci Velilerine Gönderilen Yazılar

Kurum müdürü tarafından Aydın Valisi Hüsnü Beyefendi'ye gönderilen yazıda (Bkz. Görsel 3.4) yer alan "18/2/930 Tarihli mektüple istenilen oğullarınız Azmi ve Ertuğrul beylerin vesikaları leffen taktim kılınmıştır. Arzı hürmet eylerim Efendim. 23/2/930" şeklindeki ifade ile daha önce kuruma gönderildiği anlaşılan bir yazıya cevap verilmiştir. Talebin belirtildiği mektubun tarihi ile talebe cevap verilen bu yazı arasında beş günlük bir süre olduğu görülmektedir.

Görsel 3.4. 23.02.1930 tarihli yazı

İzmir Erkek Muallim Mektebi Müdürü tarafından öğrenci velisi Emire Hanım'a yazılmış 06.03.1931 tarihli bir yazı bulunmaktadır (Bkz. Görsel 3.5). Yazıda "Oğlunuz Abidin efendi 26/27-3-931 Perşembe günü akşamı hariçte şarap içerek serhoş bir halde mektebe geldiğinden kendisine yedi gün tardı muvakkat cezası verilmiştir keyfiyet talimatnamemiz mucibince tarafınıza tebliğ olunur." şeklindeki ifade ile veliye öğrencinin durumu bildirilmektedir.

Görsel 3.5. 06.03.1931 tarihli yazı

Öğrencinin annesi Emire Hanım, Manisa-Hükümet karşısında Daktilo Arif vasıtası ile müdürden kendisine gönderilen yazıya cevaben şu ifadelerin yer aldığı iki sayfalık bir mektup (Bkz. Görsel 3.6 ve Görsel 3.7) göndermiştir;

Muhterem Müdür beyefendi:

Oğlum Abidin'in şarap içerek mektebe serhoş bir surette geldiğinden bir hafta tardı muvakkat cezası verildiğini mübeyyin ihabar mektubunuzu teessürle aldım.

Bendeniz ihtiyar ve kimsesiz bir kadınum. Yetim oğlumun istikbalinin temini ve bir meslek sahibi olması için her fedâkarlığa katlanarak okutuyorum. Bilseniz Müdür bey bu hadise beni ne kadar açlattı ve mükedder etti: ...

Oğlumu methetmek istemem. Fakat kendisi haluktur. Nasihatı hüsnü suretle telâkki ve verilen direktifi bilâ itiraz kabul eder.

Gençliği ve akranından görerek sefahete kapıla bilmesi ihtimâlleri kimsesiz, zevallı bendelerini zaten her zaman müteezzi ederdi.

Bir kadın olmaklığım dolayısıyla bittabi benim irşadatım o kadar icrayı tesir etmez.

Abidini ikaz edecek, ona nasihat edip istikbalinin temini için elini tutacak sizsiniz Müdür B.

Size tevdi olunan bu yetimin babası olmanızı reca ederim. İcabederse; oğlunuz Abidini kanunun tecviz etmediği bir şekilde şiddetli surette tecziye ediniz. Yani bir babanın oğlunu terbiye için icabında döğdüğü gibi döğünüz.

Bunu sizden yalvarırım beyefendi...

Yeterki oğlum dürüst bir surette çalışarak istikbâlde zatı âlinizin minnettari ve duacısı olsun.

Lâzımgelen nasayih ve tenbihatla bir daha bu kabil harekatta bulunmayacağını ümmit ederim.

Oğlumu size tevdi ediyorum.

Ulvi vicdanınızın bu arzumu reddetmiyeceğini ve oğlumun babası gibi onunla alâkadar olarak kıymetli irşadatınızla vatana kıymetli bir uzuv kazandıracağını ümmit eder, hayır dualar ederek arzı hürmet eylerim efendim.

Muhterem Müdür beyefendi :

Oğlum Abidinin şarap içerek mektebe serhoş bir surette geldiğinden bir hafta tardı muvakkat cezası verildiğini mübeyyin ihabarı mektubunuzu teessürle aldım.

Bendeniz ihtiyar ve kimsesiz bir kadınam. Yetim oğlumun istikbalinin temini ve bir meslek sahibi olması için her fedakârlığa katlanarak okutuyorum. Bilseniz Müdür bey bu hadise beni ne kadar ağılattı ve mükedder etti :....

Oğlumu methetmek istemem. Fakat kendisi haluktur. Nasihatı hüsnü suretle telâkki ve verilen direktifi bilâ itiraz kabul eder.

Gençliği ve akranından görerek sefahete kapıla bilmesi ihtimâlleri kimsesiz, zevallı bendelerini zaten her zaman müteezzi ederdi.

Bir kadın olmaklığım dolayısıyla bittabi benim irşadatım o kadar icrayı tesir etmez.

S : 2

Abidini ikaz edecek, ona nasihat edip istikbalinin temini için elini tutacak sizsiniz Müdür B.

Size tevdi' olunan bu yetimin babası olmanızı reca ederim. İcabederse ; oğlunuz Abidini kanunun tecviz etmediği bir şekilde şiddetli surette tecziye, ediniz. Yani bir babanın oğlunu terbiye için icabında döğdüğü gibi döğünüz.

Bunu sizden yalvarırım beyefendi ...

Yeterki oğlum dürüst bir surette çalışarak istikbâlde zatı âlinizin minnettari ve duacısı olsun.

Lâzımgelen nasayih ve tenbihatla bir daha bu kabil harekatta bulunmayacağını ümmit ederim.

Oğlumu size tevdi' ediyorum.

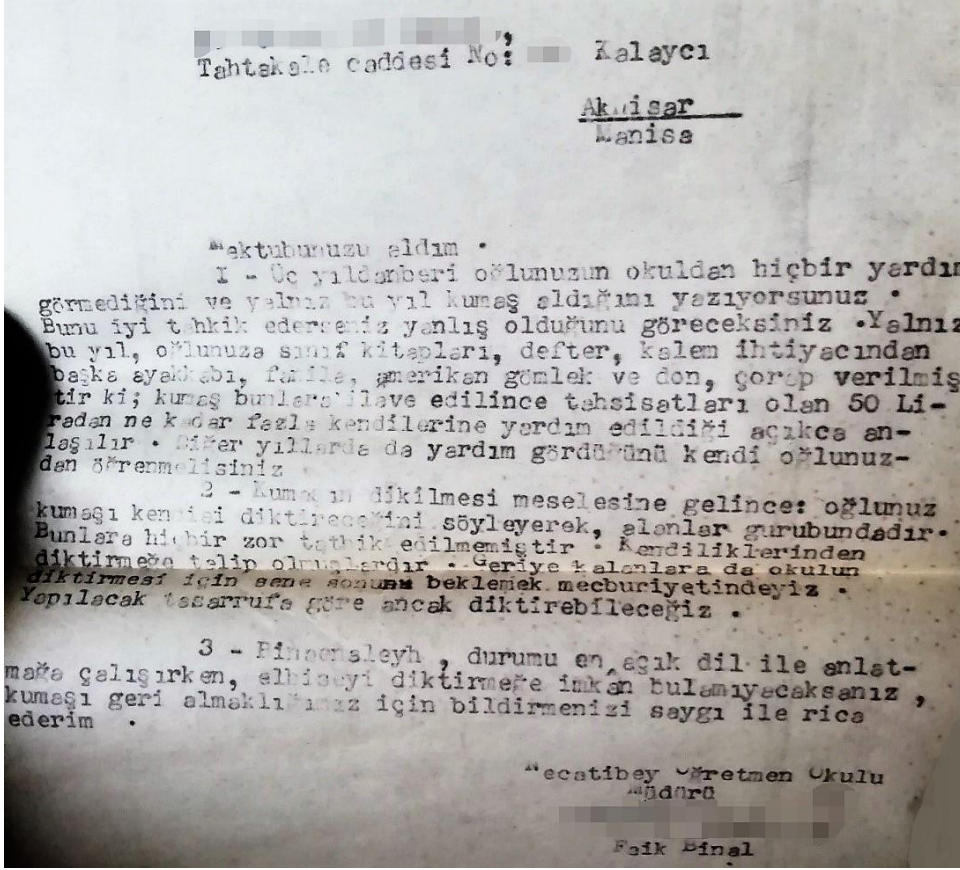
Ulvi vicdanınızın bu arzumu reddetmiyeceğini ve oğlumun babası gibi onunla alâkadar olarak kıymetli irşadatınızla vatana kıymetli bir uzuv kazandıracağını ümmit eder, hayır dualar ederek arzı hürmet eylerim efendim.

Manisa - Hükümet karşısında Daktilo Arif vasıtasıyla Emire

Görsel 3.6. Öğrenci velisi Emire Hanım'ın cevaben yazdığı mektubun

Görsel 3.7. Öğrenci velisi Emire Hanım'ın cevaben yazdığı mektubun

Necati İlköğretmen Okulu Müdürü Osman Hatipoğlu tarafından bir öğrenci velisine oğluna 7-28 Şubat 1963 tarihleri arasında izin verildiği ile ilgili bir yazı (Bkz. Görsel 3.8) gönderilmiştir. Yazıda, veliden bu durumdan bilgisinin olduğunu ilgili kısma imza atarak belirtmesi, öğrencinin izin dönüşünde bu yazıyı okula iade etmesi ve okula vaktinde dönmesi öğütlenmektedir.

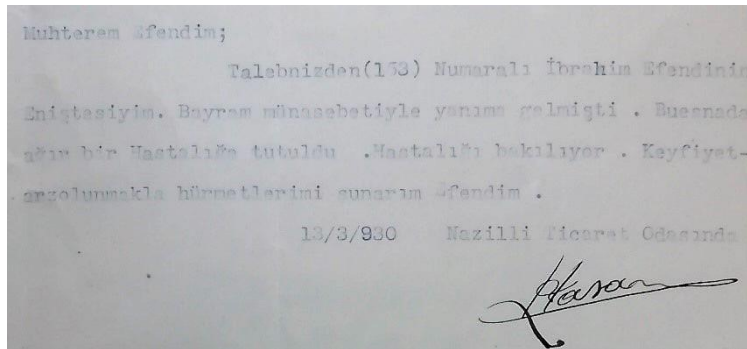

Görsel 3.9. Necatibey Öğretmen Okulu Müdürü Faik Binal tarafından öğrenci velisine gönderilen yazı

3.3. Öğrenci Velilerinden Okula Gönderilen Yazılar

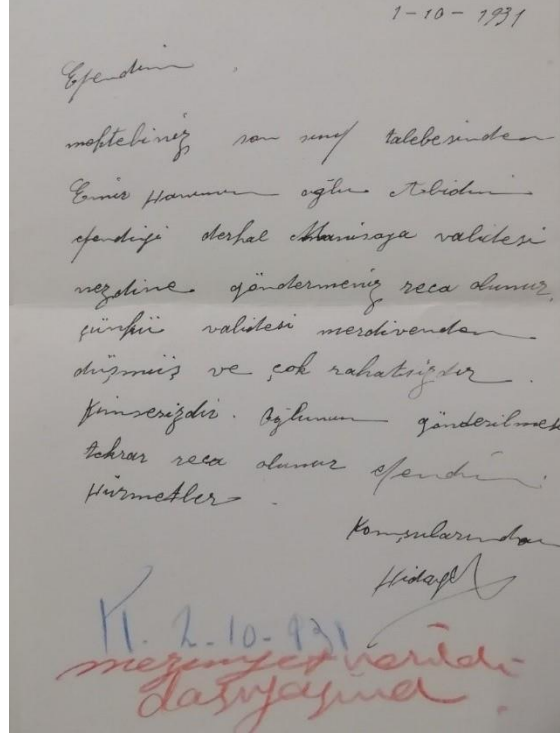
Kurumun yazışmalarında çoğunlukla veliler tarafından öğrencileri hakkında gönderilen yazılara rastlanmaktadır. Bu metinlerin bazen velinin kendisi bazen ise okuma yazma bilen üçüncü kişiler tarafından el yazısı ya da daktilo ile yazıldığı görülmektedir.

13.03.1930 tarihinde Hasan adlı bir kişiden daktilo ile yazılmış yazıda (Bkz. Görsel 3.10) "Muhterem Efendim; Talebenizden (153) Numaralı İbrahim Efendi'nin Eniştesiyim. Bayram münasebetiyle yanıma gelmişti. Bu esnada ağır bir hastalığa tutuldu. Hastalığı bakılıyor. Keyfiyet- arzolanmakla hürmetlerimi sunarım Efendim." şeklinde meram anlatılmıştır.

Görsel 3.10. 13.03.1930 tarihli yazı

Bir öğrenci velisinin komşusunun 01.10.1931 tarihinde bitişik eğik el yazısı ile yazmış olduğu yazıda şu ifadeler geçmektedir (Bkz. Görsel 3.11): “Efendim, mektebiniz son sınıf talebesinden Emire (!) Hanımın oğlu Abidin efendiyi derhal Manisaya validesi nezdine göndermeniz reca olunur çünkü validesi merdivenden düşmüş ve çok rahatsızdır. Kimsesizdir. Oğlunun gönderilmesi tekrar reca olunur efendim. Hürmetler. Komşularından Hidayet.” Buna cevap olarak sayfanın altına, “2.10.1931 mezuniyet (izin) verildi. Dosyasına.” şeklinde kırmızı kalemle not düşülmüştür. Görüldüğü üzere yazının içerisinde hem meram anlatılmış hem de bu merama cevap verilmiştir.

Görsel 3.11. 01.10.1931 tarihli yazı

02.05.1934 tarihli yazıda (Bkz. Görsel 3.12) İsmail adlı veli oğlu Alaettin ile ilgili maruzatını dile getirmektedir.

Muavin B.

Efendim

Oğluma karşı ağa beyce gösterdiğiniz hüsnu teveccühe çok müteşekkirim.

Oğlumun size karşı hürmetini her daim işidirim. Bu sebepten sizi gayaben olsa dahi en yakın görmeye cür'etimi af edeceğinize eminim.

Alaettin bu seneki vaziyetinden haberdar etti. Lakin mufassal değil. Bu hususta zati alinizin üzerindeki mütalaasıyla tenvir buyurmanızı reca ve istirham eylerim efendim.

4 üncü sınıftaki 662 Alaettin efendinin pederi İsmail

Yazının sonunda velinin adres bilgileri yer almaktadır. Kâğıdın arka kısmında “Cevap verildi. 11-5-934” ifadesi yer almaktadır (Bkz. Görsel 3.13).

Çankırı 02.05.1934

Öğluma nazım aya nazım gösterdiğim hissin
 tevessülüne sükunetle bakıyorum.

Öğluma sije nazım hizmetini her daim işlerim.
 bu sebepten sije nazımın da da en yakın
 görmeye aidiyetini af edeceğimdir.

Özellikle bu seneki nazımından haberdar etti
 tahmin imfasal değil. Bu hizmete gati alacağın
 işyerindeki mütavallimle temin huyurmanızca rica ve istisna
 devam ediyoruz.

5/5
 974

4 nci sınıftaki 425 numaralı İsmail
 İsmail

İsmail
 Veli camii mütevellim Arap Ali Zade
 Uşak

Görsel 3.12. 02.05.1934 tarihli yazı

Çankırı 02.05.1934

Öğluma nazım aya nazım gösterdiğim hissin
 tevessülüne sükunetle bakıyorum.

Öğluma sije nazım hizmetini her daim işlerim.
 bu sebepten sije nazımın da da en yakın
 görmeye aidiyetini af edeceğimdir.

Özellikle bu seneki nazımından haberdar etti
 tahmin imfasal değil. Bu hizmete gati alacağın
 işyerindeki mütavallimle temin huyurmanızca rica ve istisna
 devam ediyoruz.

Görsel 3.13. 02.05.1934 tarihli yazının arka kısmı

Çankırı Kurtuluş Okulu'ndan Raziye isimli bir öğretmen tarafından bir veli adına oğlu hakkında bilgi almak için 09.12.1939 tarihinde bir yazı yazılmıştır. Bu yazıda Sınıf 2 öğrencisi 425 numaralı İsmail'den uzun zamandır mektup alınmadığı belirtilmekte ve öğrencinin sağlık durumu ile ilgili endişe duyulduğundan bahsedilerek öğrenci hakkında bilgi istenmektedir (Bkz. Görsel 3.14). Kurumdan bir yetkilinin kırmızı kalemle bu yazının öğrencinin dosyasına gönderilmesi ile ilgili eklediği not dikkati çekmektedir.

9/12/1939
 Çankırı

Sayın bay direktör

Sınıf 2 de 425 numaralı İsmail [redacted] epidemleri
 mektup alamıyoruz. Kendisi geçen sene iki defa zatürreeye
 tutulmuş ve iki defada doktorların lüzum göstermesi üzerine
 pravantoryuma gönderilmişti. Pravantoryuma son gidiğinden
 ve hasta olduğundan hiç haberimiz yotu. taki pravantoryumdan
 okuluna gelinceye kadar bize haber vermedi. şimdi yine bu
 korku ile yaşıyoruz. Acaba hastamı bu düşünce bizi çok kor-
 kutuyor. Annesinin tek tesellisi bu çocuktur. bu çocuğun sıh-
 hatını bize bildirmenizi sizin yüksek kalbinizden diliyoruz
 Sonsuz saygılarımı sunarım sayın direktörüm.

Çankırı kurtuluş okulu
 öğretmeni
 Raziye [redacted]

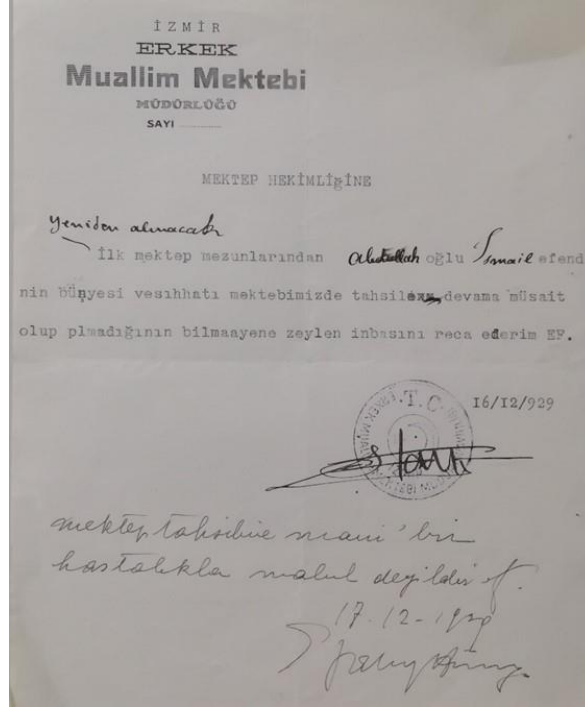
B. ew. e.
 12/10/1939

Dosyasına

Görsel 3.14. 09.12.1939 tarihli yazı

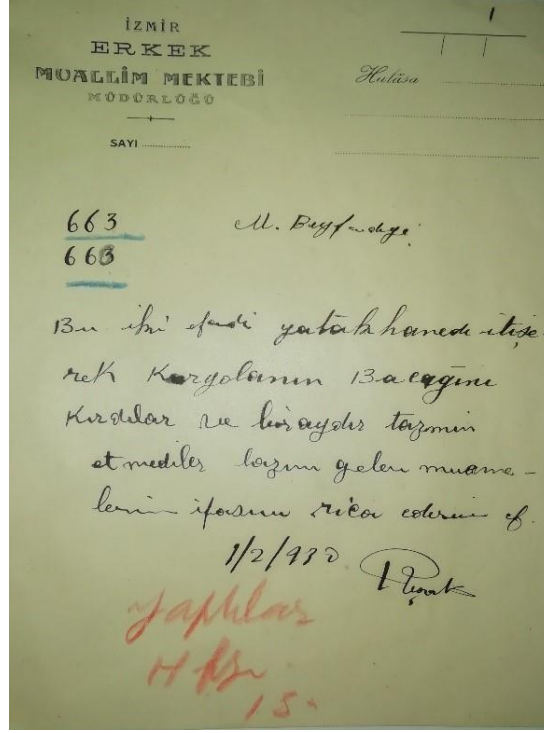
3.4. Okul Birimlerinin Kendi Arasındaki Yazışmaları

İzmir Erkek Muallim Mektebi Müdürlüğü'nden mektep hekimliğine yazılmış olan 16.12.1929 tarihine ait matbu yazıda (Bkz. Görsel 3.15) “İlk mektep mezunlarından Abdullah oğlu İsmail efendinin bünyesi ve sıhhati mektebimizde tahsile devama müsait olup olmadığının bilmaayene zeylen inbasını reca ederim EF.” ifadesi bulunmaktadır. Yine yazının altında bitişik eğik el yazısı ile yazılmış “Mektep tahsiline mani bir hastalıkla malul değildir EF.” ifadesi yer almaktadır.

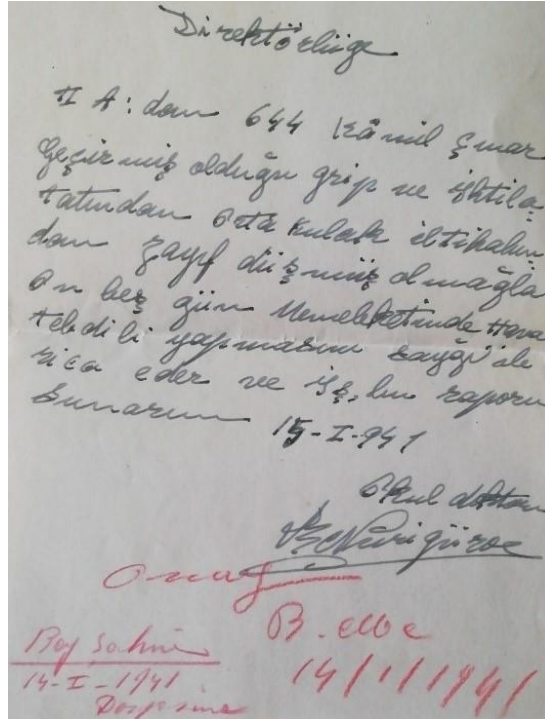
Görsel 3.15. 16.12.1929 tarihli yazı

“İzmir Erkek Muallim Mektebi Müdürlüğü” başlıklı yazıda (Bkz. Görsel 3.16) yataklar sorumlusu (yatakhane hizmetlisi) İsa tarafından M. Beyefendiye “663, 660 (öğrencilerin numaraları) Bu iki efendi yatakhane de itişerek karyolanın bacağını kırdılar ve bir aydır tazmin etmediler. Lazım gelen muamelenin ifasını rica ederim ef. 1/2/930” şeklinde maruzat belirtilmektedir.

Görsel 3.16. 01.02.1930 tarihli yazı

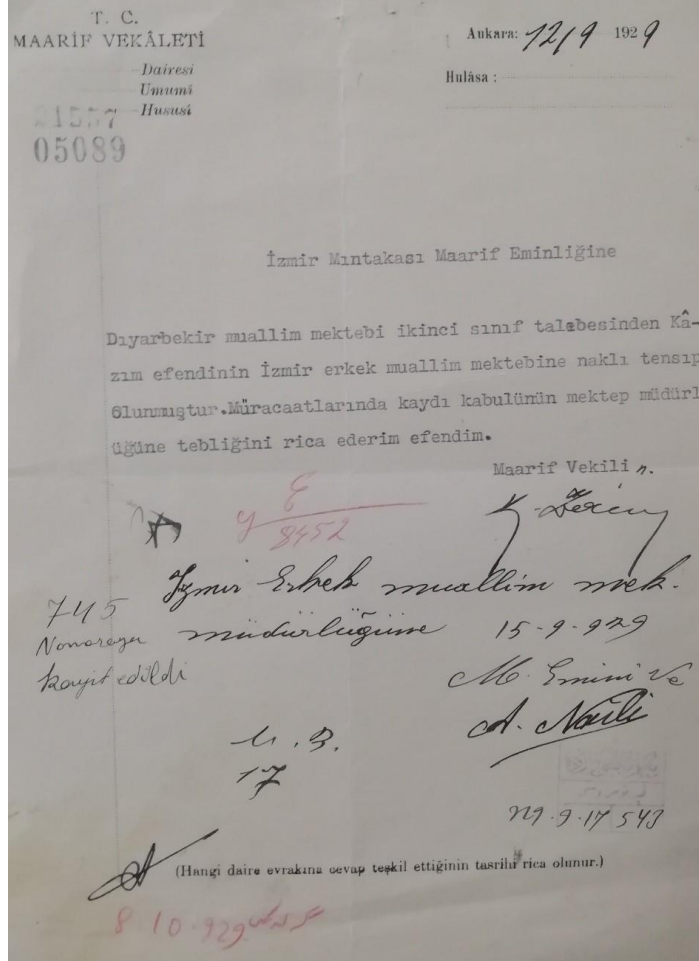
Okul doktoru tarafından yazılmış “Direktörlüğe” başlıklı yazıda “II A: dan 644 Kâmil Çınar geçirmiş olduğu grip ve ihtilatından orta kulak iltihabından zayıf düşmüş olmağla on beş gün memleketinde hava tebdili yapmasını saygı ile rica eder ve işbu raporu sunarım. 15-1-941” şeklindeki ifade ile öğrencinin rahatsızlık geçirdiği ile ilgili durumu ifade edilmektedir. Metnin alt kısmında kırmızı kalemle “onay” ifadesi tarihi ile birlikte yer almaktadır (Bkz. Görsel 3.17).

Görsel 3.17. 15.01.1941 tarihli yazı

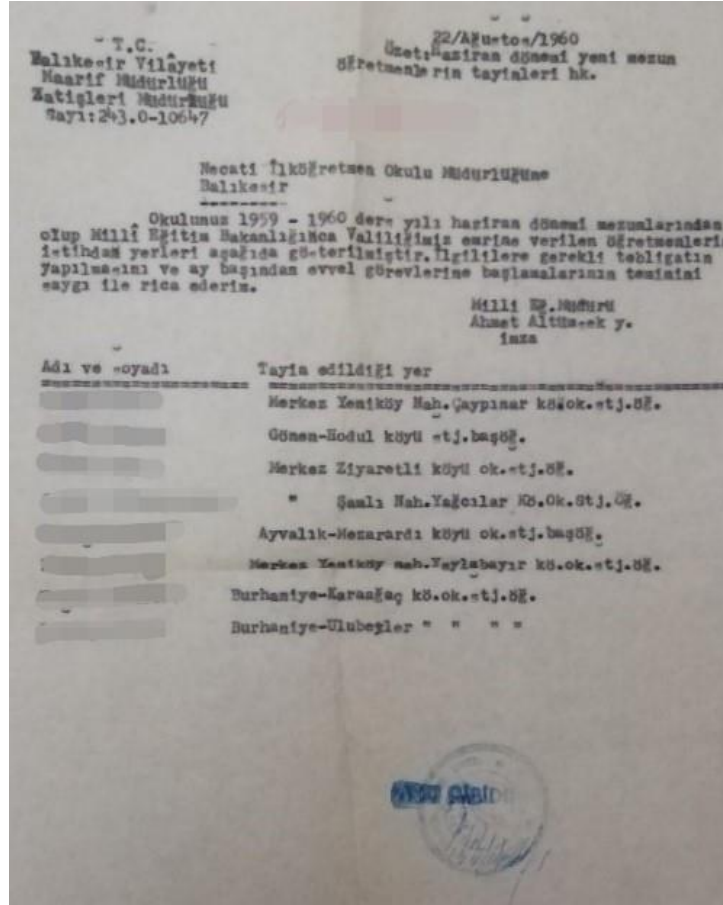
3.5. Okul ile Diğer Kurumlar Arası Yazışmalar

12.09.1929 tarihinde dönemin Maarif Vekili tarafından İzmir Mıntıkası Maarif Eminliği'ne yazılan yazıda (Bkz. Görsel 3.18) Diyarbekir Muallim Mektebi ikinci sınıf talebesinden Kâzım Efendi'nin İzmir Erkek Muallim Mektebi'ne naklinin uygun görüldüğü belirtilmektedir. Bunun yanında okulun öğrencinin kayıt başvurusunu kabul etmesi konusunda bilgilendirilmesi rica edilmektedir.

Görsel 3.18. 12.09.1929 tarihli yazı

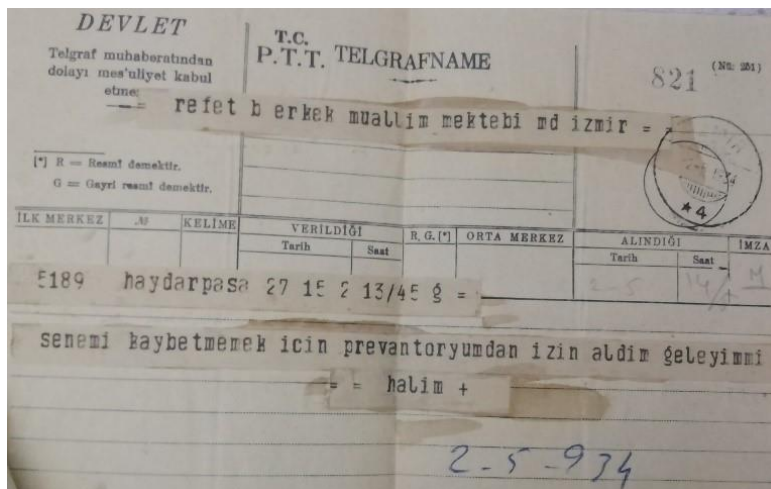
T.C. Balıkesir Vilayeti Maarif Müdürlüğü Zatişleri Müdürlüğü'nden Necati İlköğretmen Okulu Müdürlüğü'ne gönderilen yazıda (Bkz. Görsel 3.19) okulun 1959-1960 ders yılı Haziran dönemi mezunlarından olup Milli Eğitim Bakanlığınca valilik emrine verilen sekiz öğretmenin isimleri ve istihdam yerleri yer almaktadır.

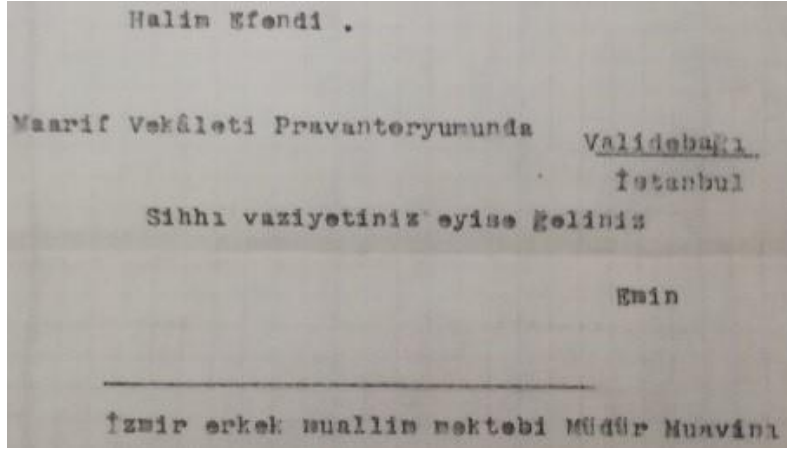
Görsel 3.19. T.C. Balıkesir Vilayeti Maarif Müdürlüğü Zatişleri Müdürlüğü'nden Necati İlköğretmen Okulu Müdürlüğü'ne yazılan yazı

3.6. Okuldan Öğrencilere Gönderilen Yazılar

Sağlık sebebiyle prevantoryuma gönderilen Halim isimli bir öğrencinin okula yazdığı 1934 yılına ait telgrafta (Bkz. Görsel 3.20) öğrenci "Senemi kaybetmemek için prevantoryumdan izin aldım geleyimmi" şeklinde bir soru yönlendirmiştir. Cevaben okulun müdür muavini Emin tarafından "Sihhi vaziyetiniz eyise geliniz." şeklinde bir yazı yazılmıştır (Bkz. Görsel 3.21).

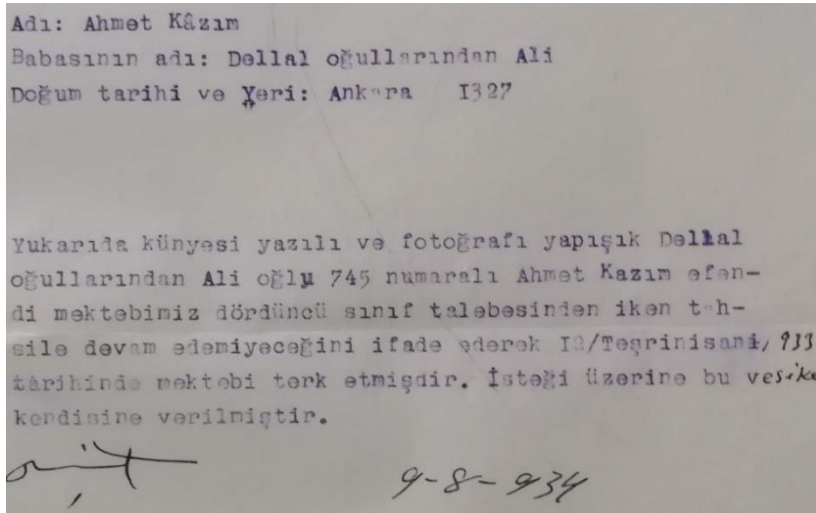

Görsel 3.20. 1934 yılına ait telgraf

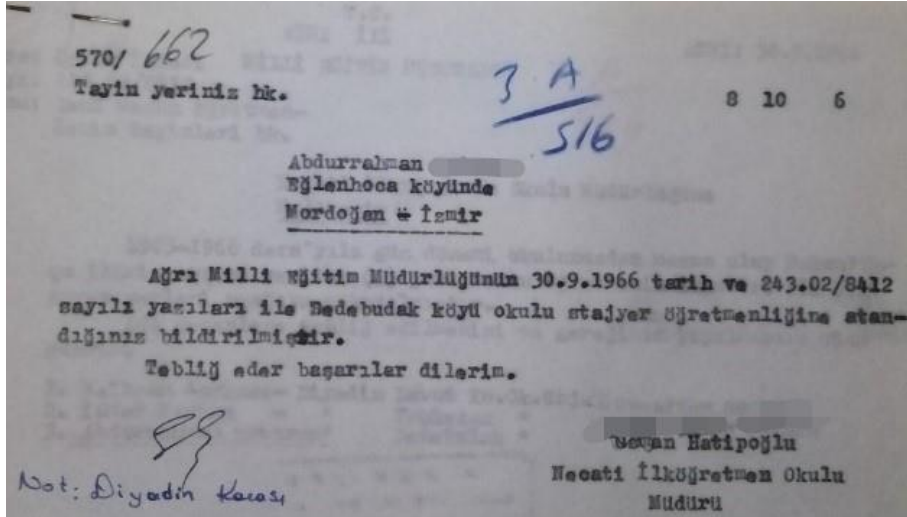
Görsel 3.21. Okulun müdür muavini Emin tarafından cevaben gönderilen yazı

09.08.1934 tarihli yazıda Ahmet Kâzım isimli bir öğrencinin mektebin dördüncü sınıfında iken okulu terk ettiği ve öğrencinin isteği üzerine durumunu anlatan bu belgenin kendisine verildiği ifade edilmektedir (Bkz. Görsel 3.22).

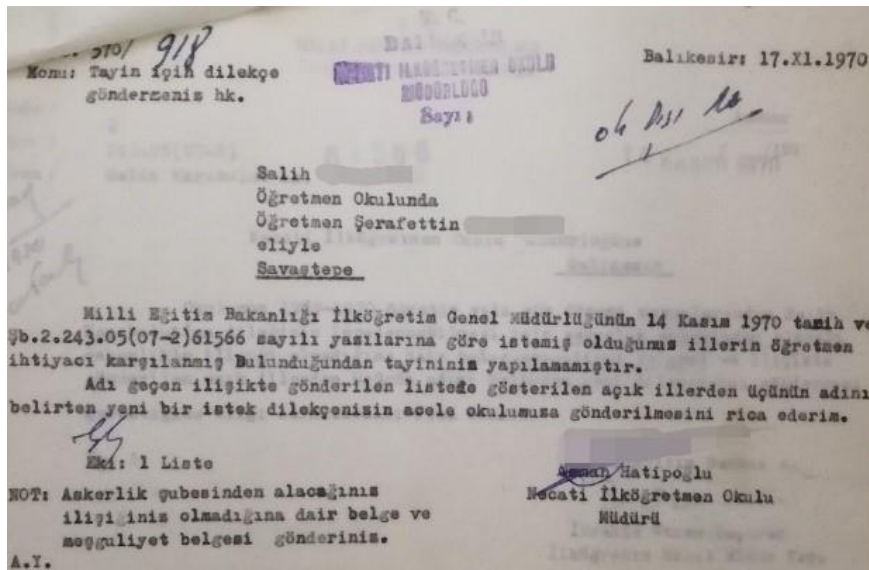
Görsel 3.22. 09.08.1934 tarihli yazı

Necati İlköğretmen Okulu Müdürü Osman Hatipoğlu tarafından 1966 yılında Abdurrahman adlı mezun öğrenciye atandığı yer ile ilgili bir yazı (Bkz. Görsel 3.23) gönderilmiştir.

Görsel 3.23. Necati İlköğretmen Okulu Müdürü Osman Hatipoğlu'nun 1966 yılında yazdığı tebliğ yazısı

Yine 1970 yılında Necati İlköğretmen Okulu Müdürü Osman Hatipoğlu tarafından Salih isimli mezun öğrenciyeye yazılmış bir yazı (Bkz. Görsel 3.24) bulunmaktadır. Yazıda mezun öğrencinin, tayin edilmek üzere seçtiği illerin öğretmen ihtiyacının karşılanmasından dolayı tayininin yapılamadığı ve yazı ekinde (Bkz. Görsel 3.25) yer alan öğretmen ihtiyacı açık olan illerden üç tanesini seçerek ivedilikle yeni bir tayin talep dilekçesi göndermesi gerektiği yazmaktadır.

Görsel 3.24. 1970 yılına ait yazı

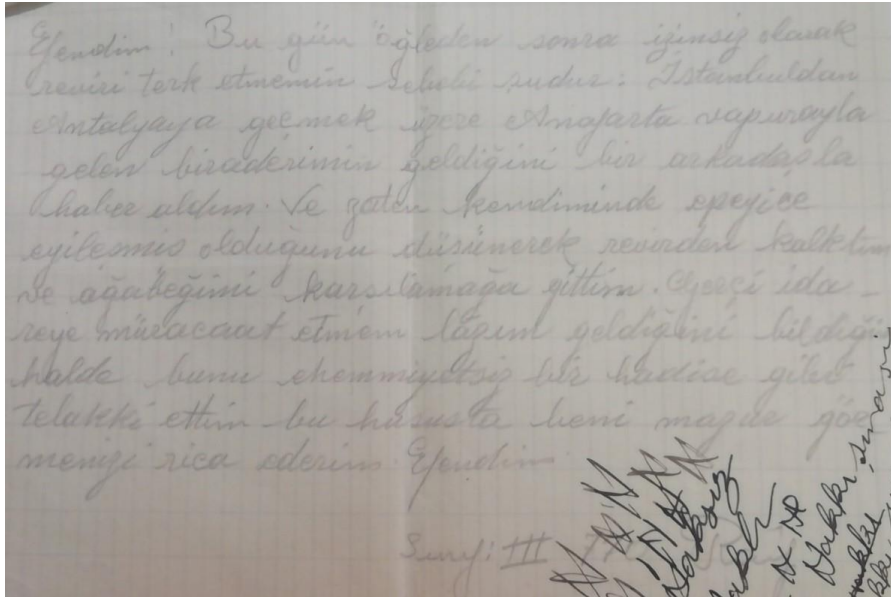
Öğretmen İhtiyacı açık olan iller	
1- Adıyaman	17-Kayseri (İhtiyacı az)
2- Afyon (İhtiyacı az)	18-Konya
3- Ağrı	19-Kütahya
4- Ankara	20-Manisa (İhtiyacı az)
5- Antalya (İhtiyacı az)	21-Mardin
6- Bingöl	22-Muş
7- Bitlis	23-Nevşehir (İhtiyacı az)
8- Çorum	24-Niğde (İhtiyacı az)
9- Diyarbakır	25-Rize
10-Erzurum	26-Siirt
11-Gaziantep (İhtiyacı az)	27-Sivas
12-Giresun	28-Tokat
13-Gümüşhane	29-Trabzon
14-Hatay (İhtiyacı az)	30-Van
15-Kars	31-Yozgat
16-Kastamonu	32-Zonguldak

Görsel 3.25. 1970 yılına ait yazının eki

3.7. Öğrencilerden Okula Gönderilen Yazılar

Kurumun genel işleyişi içerisinde bazen öğrencilerin savunmalarının alındığı görülmektedir. Böylelikle yapılan yanlışlar cezasız kalmamakla birlikte bu yanlışların sebebi de bu yolla teyit edilmektedir. Örneğin bir öğrenci revirden izinsiz ayrılması üzerine yazdığı yazıda (Bkz. Görsel 3.26) bunun gerekçesini şu şekilde izah etmektedir:

“Efendim! Bu gün öğleden sonra izinsiz olarak reviri terk etmemin sebebi şudur: İstanbuldan Antalyaya geçmek üzere Anafarta vapuruyla gelen biraderimin geldiğini bir arkadaşla haber aldım. Ve zaten kendiminde epeyice eyileşmiş olduğunu düşünerek revirden kalktım ve ağabeyimi karşılamaya gittim. Gerçi idareye müracaat etmem lazım geldiğini bildiğim halde bunu ehemmiyetsiz bir hadise gibi telakki ettim. Bu hususta beni mazur görmenizi rica ederim Efendim.”

Görsel 3.26. Revirden izinsiz ayrılması üzerine öğrencinin yazdığı yazı

1933 yılına ait bir yazıda Kâzım isimli öğrenci trajik bir olay sebebi ile okulu terk etmek ve memleketine dönmek durumunda kaldığından bahsetmektedir. Bu mecburiyetinin sebebinin “validesinin hayatını kurtarmak” olarak ifade etmiştir (Bkz. Görsel 27).

Efendim!
Ailemî vâzîyetimin çâş fena olubugundan
dolayı muallim muavini olmam için
vâkâfete istida vermiştim. Benî bir cevap
geldi bundan dolayı validemin hayatını
kurtarmam için mecburiyetinde kaldım.

12-11-77 145 Kâzım

Görsel 3.27. Kâzım isimli öğrencinin yazdığı yazı

Ramazan adlı öğrenci 19.10.1971 tarihinde Necati İlköğretmen Okulu Müdürlüğü'ne yazdığı yazıda (Bkz. Görsel 3.28), Savaştepe İlköğretmen Okulu 5-C sınıfına gündüzlü olarak kayıtlı iken maddi durumundan dolayı tahsiline devam edemeyeceğini belirtmekte ve Balıkesir'deki ablasının himayesinde kalmasının uygun olması sebebi ile kaydının Necati İlköğretmen Okulu'na alınmasını istemektedir.

19-10-1971
SS

Necati İlköğretmen okulu Müdürlüğüne.
Balıkesir

Savaştepe İlköğretmen okulu 5.c sınıfa
gündüzlü olarak kayıtlıyım. Maddi durumumdan
yayıllığı sebebiyle tahsilime devam edemiyordum.
Şu anda Balıkesir'de ablamın himayesi altında ka-
tarak kayıtlı okulumuza almak istiyordum.
Kabülümü saygılarla arz ederim

Adres: 11-10-1971
Ramazan
Gündoan Mah. Ofis cad. Barbaros sok
No =

Görsel 3.28. 19.10.1971 tarihli yazı

Öğrenci dosyalarının bazılarında öğrencilerin kendi isimlerini değiştirme yoluna gittikleri, bunu da imzalı olarak teyit ettikleri beyannameler yer almaktadır. Beyannamelerde Latin

alfabesi kullanıldığı gibi Osmanlı Türkçesi'nin de kullanıldığı dikkati çekmektedir. Ayrıca bazı beyannameler matbu olup bazıları el yazısı ile yazılmıştır.

Bitişik eğik el yazısı ile yazılmış bir beyannamede (Bkz. Görsel 3.29) şu ibare geçmektedir: "Efendim. Bundan sonra ismimi 'Turgut' olarak yat ettireceğimi ve Hiç bir vakit deyiştirmeyeceğimi arz ederim efendim. Sınıf 3, Numero 689, adı Turgut."

28/11/228
Efendim..
Bundan sonra ismimi
'Turgut' olarak yat ettireceğimi ve Hiç bir vakit deyiştirmeyeceğimi arz ederim efendim
Sınıf Numero adı
3 689 Turgut

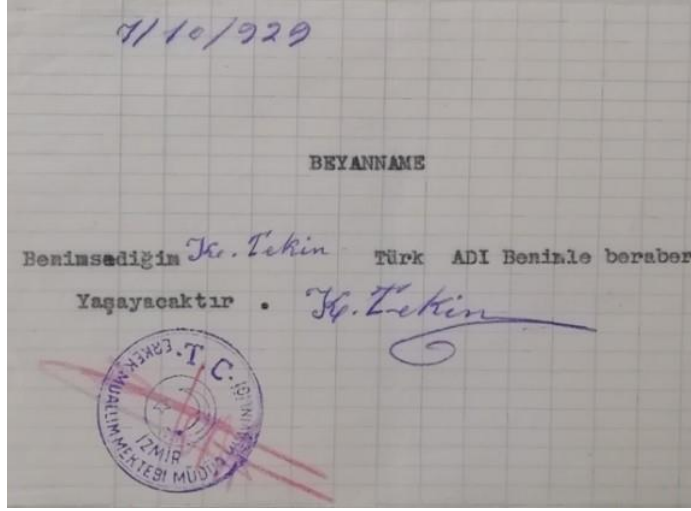
Görsel 3.29. Turgut ismini alan öğrencinin beyannamesi

Yine 1928 yılına ait bir beyannamede (Bkz. Görsel 3.30) "efendim: bu günden itibaren kabul ittiğim (Ayılcan) Türk adını ilâ nihaye taşıyacağımı kabul ve ta'hüt iderim. kanun evel 5/12/928 Alaettin Ayılcan" şeklinde bir ifade yer almaktadır. Sayfanın alt kısmına Osmanlı Türkçesi olarak tarih ve not düşülmüş ve mühür basılmıştır.

Tymir erkbe muallim mektebi
müdüriyet âlisine
efendim : bu günden itibaren kabul
ittiğim (Ayılcan) türk adını
ilâ nihaye taşıyacağımı kabul ve
ta'hüt iderim. kanun evel 5/12/928
Alaettin Ayılcan
10-12-28
AYILCAN

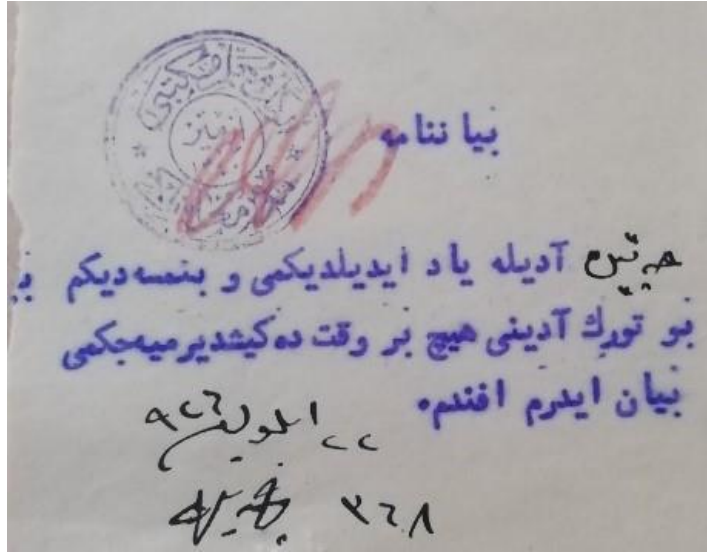
Görsel 3.30. 1928 yılına ait beyanname

Matbu olarak yazılmış 07.10.1929 tarihli bir beyannamede (Bkz. Görsel 3.31) ise şu ibare geçmektedir: “Benimsediğim ‘K. Tekin’ Türk ADI Benimle beraber Yaşayacaktır.” Mühürlü ve imzalı bir beyanname.

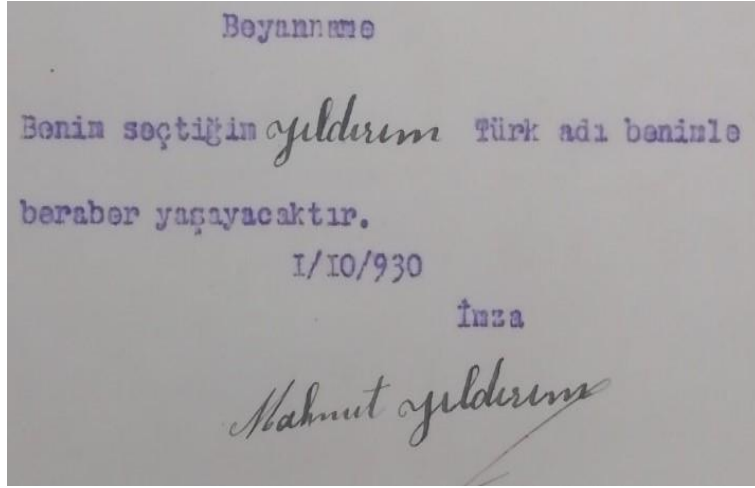
Görsel 3.31. 07.10.1929 tarihli beyanname

Osmanlı Türkçesi ile yazılan başka bir beyannamede (Bkz. Görsel 3.32) “Çetin adıyla yad edildiğimi ve benimsediğim bu Türk adını hiçbir vakit değiştirmeyeceğimi beyan ederim Efendim.” ifadesi geçmektedir.

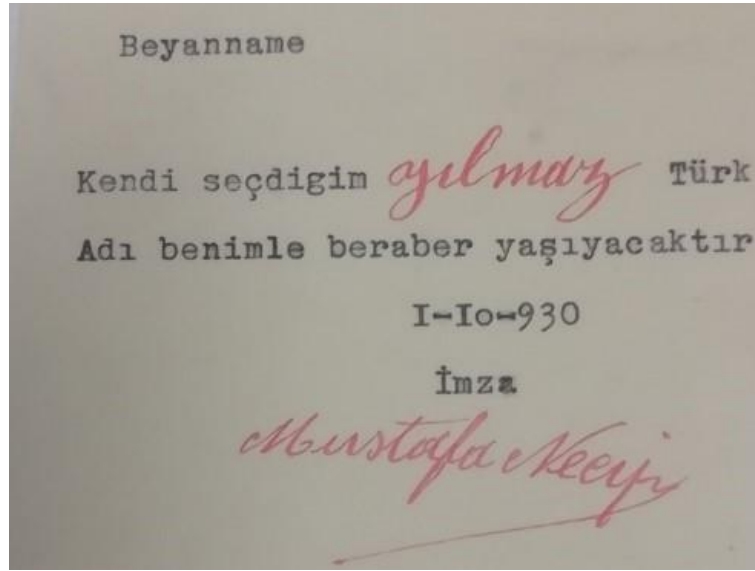

Görsel 3.32. Osmanlı Türkçesi ile yazılan beyanname

Öğrencilerin kendilerinin seçtiğini vurguladığı Türk adlarına yönelik aynı tarihli (01.10.1930) iki örnek beyanname Görsel 3.33 ve Görsel 3.34’de yer almaktadır.

Görsel 3.33. 01.10.1930 tarihli beyanname-1

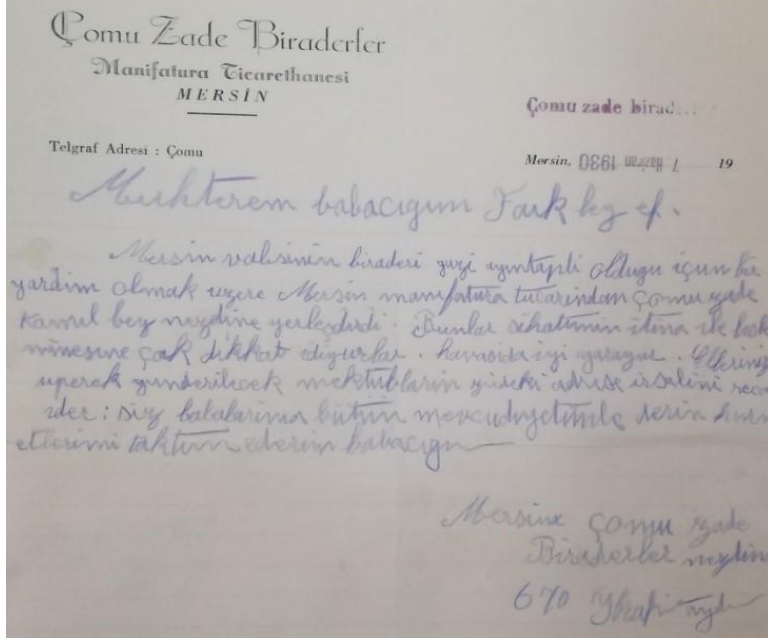
Görsel 3.34. 01.10.1930 tarihli beyanname-2

3.8. Öğrenciler ile Yakınları Arasındaki Yazışmalar

Öğrenci dosyalarında zaman zaman öğrencilerin aile ve akrabalarına gönderilen yazıları da görmek mümkündür. Bu yazılar genellikle muallim mektebine devam etmek, yardım almak, izin ve para istemek maksatlıdır. Bazı yazı örnekleri aşağıda yer almaktadır.

İbrahim adlı öğrenci babasına yazdığı 07.06.1930 tarihli yazıda (Bkz. Görsel 3.35) şöyle yazmaktadır:

Muhterem babacığım, Faik bey ef. Mersin valisinin biraderi gazi ayıntaplı olduğu için bir yardım almak üzere Mersin manifatura tücarından çomu zade Kamil bey nezdine yerleşirdi. Bunlar sıhatimin itina ile bakılmasına (!) çok dikkat idiyurlar. Havasıda iyi yarayur. Ellerinizi uperek gunderilecek mektubların yöredeki (!) adrese irsalini reca ider: siz babalarımın bütün mevcudiyetimle derin hürmetlerimi taktim ederim babacığım.

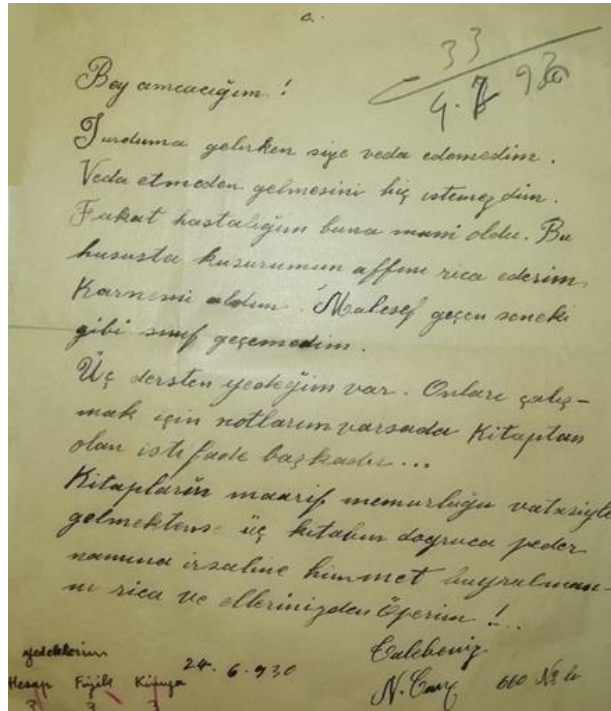

Görsel 3.35. 07.06.1930 tarihli yazı

Yine 24.06.1930 tarihinde bir öğrencinin bey amcası olarak ifade ettiği kişiye yazdığı yazı (Bkz. Görsel 3.36) şu şekildedir:

Bey amcacığım!

.... gelirken size veda edemedim. Veda etmeden gelmesini hiç istemezdim. Fakat hastalığım buna mani oldu. Bu hususta kusurumun affını rica ederim. Karnemi aldım. Maalesef geçen seneki gibi sınıf geçemedim. Üç dersten yedeğim var. Onları çalışmak için notlarım varsada kitaptan olan istifade başkadır... Kitapların maarif memurluğu vatasıyla gelmekten üç kitabın doğrudan peder namına irsaline himmet buyurulmasını rica ve ellerinizden öperim! Talebeniz (İmza). 660 No'lu.

Görsel 3.36. 24.06.1930 tarihli yazı

Mektubun son kısmında öğrenci yedeğe kaldığı üç dersin Hesap, Fizik ve Kimya olduğunu ve bu derslerin her birinden aldığı notun 3 olduğunu belirtmiştir. Bu yazının güzel bir eğik bitişik el yazısı ile yazıldığı dikkati çekmektedir.

SONUÇLAR

Necatibey Eğitim Fakültesi Arşivi'nde bulunan öğrenci dosyalarındaki yazışmalarda genel olarak mektup, dilekçe ve pusula tarzının ön plana çıktığı görülmüştür. Yazışmaların genellikle okul, öğrenci, öğrenci velisi ve diğer kurumlar olmak üzere dört farklı değişken arasında gerçekleştiğini söylemek mümkündür. Bu çalışmada kurumsal kimlik bu dört farklı değişken üzerinden okunmuştur.

Okula kayıt olma ve okul imtihanına girme ile ilgili yazışmalarda öğrencilerin durumu ile ilgili genel bilgi ve değerlendirmeler yer almaktadır. Öğrencilerin okula kabul almak için doldurduğu matbu bilgi fişinde kendilerinin bitirdikleri okuldan haklarındaki olumlu ve olumsuz bilgilerin istenmesi gelecek nesilleri yetiştirecek öğretmenlerin seçimi konusunda bir eğitim kurumu için özellikle önemli bir kıstastır. Okul tarafından öğrencilere hangi derslerden hangi tarih ve saatlerde, nerede imtihana girecekleri, bu imtihanların hangilerinin sözlü ya da yazılı olarak gerçekleştirileceği ile ilgili bilgilendirme yazısı gönderilmesi okulun her bir öğrenci ile birebir ilgilendiğinin göstergesidir.

Öğrenci velileri çocuklarının durumları ile ilgili bilgi almak ya da bilgi vermek için okula mektup ya da dilekçe yazmıştır. Velilerin kuruma gönderdikleri bu yazılarda oldukça rahat ve açık bir şekilde kendilerini ifade ettikleri tespit edilmiştir. Bu rahatlık kurum ile veli arasındaki yakınlığı göstermektedir. Kurumdan yazılan yazılarda öğrenci ve velilerin dikkate alındığı ve onlara cevap verildiği görülmektedir. Velilerin ayrıntılı bir şekilde kendilerini ifade etmeleri kurum tarafından yazılan yazılarda da aynı açıklıkla karşılık bulmuştur. Bu durum her iki tarafın da resmi münasebetler bağlamında birbirlerini ne kadar ciddiye aldıklarını ortaya koymaktadır.

Velilerin bazı yazışmalarda metni bir kâtime yazdırdığı görülmektedir. Bunu metnin giriş, gelişme ve sonuç cümlelerinden ve üslubundan anlamak mümkündür. Bazı yazışmaların sonunda yazıyı yazan kâtibin bilgileri de yer almaktadır.

Kurum tarafından öğrencilerin devam ve devamsızlık durumları konusuna hassasiyet gösterildiği dikkati çekmektedir. Gerektiğinde öğrenci devamsızlıkları ve mazeret isteyen öğrencilerin dilekçelerinin kabul ya da reddine dair öğrenci velilerine bilgi verildiği tespit edilmiştir.

Velilerden kuruma ve kurumdan velilere gönderilen bazı yazışmalarda öğrencilerin olumsuz davranışları ile ilgili tespitler yapıldığı, bununla ilgili çeşitli çözüm önerilerinde bulunduğu görülmüştür. Bu yaklaşım kurumun sadece öğretimle ilgilendiğini, eğitimle de ilgilendiğini göstermektedir. Ayrıca okulun bir disiplin yönetmeliğinin olduğu arşiv üzerinden her ne kadar tespit edilemese de öğrencilere verilen cezalarda kullanılan kıstasların varlığı bu tip durumlarda bir disiplin yönetmeliğinin kullanıldığını göstermektedir. Disiplin yönetmeliğinin varlığı kurumsal kimlik açısından önemlidir.

Dosyalarda öğrencilere ihtiyaçları doğrultusunda kırtasiye, giyim gibi yardımlar yapıldığı görülmüştür. Bu yardımların hem veli hem de kurum tarafından takip edildiği yazışmalarda çok açık bir şekilde tespit edilmiştir.

Okul birimlerinin ihtiyaç halinde kendi aralarında yazışmalar yoluyla iletişime geçtiği izlenmiştir. Bu yazışmalar matbu bir metin ya da basit pusula kağıdı şeklinde olabilmektedir. Bu durum bize kurum içi resmi, gayr-i resmi bir yazışma kültürünün varlığını göstermektedir.

Kurumlar arası yazışmaların genelde öğrencilerin nakilleri ve ataması ile ilgili durumlar üzerine yapıldığı görülmüştür. Bu yazışmalarda kurumlar arası hiyerarşi dikkate alınmış olup yazışmalar genel olarak bilgilendirme ve tavsiye niteliğindedir.

Öğrencilerin ihtiyaç ve durumlarını ifade etmek ve bazı konularda bilgi almak maksadıyla okula mektup ve dilekçe yazdıkları görülmüştür. Okul da mektup aracılığıyla öğrencilere

cevap vermiştir. Yazışmalarda dikkat çeken bir başka şey izin ve mazeret dilekçelerinde görülmektedir. Bu dilekçelerde öğrencilerin aile bireylerinin sağlık durumları, okuldan izin alıp memleketlerine gitmeleri, mektebi terk etmeleri, kendi rahatsızlıkları ya da ailelerinin ekonomik durumları hakkında bilgiler yer almaktadır. Öğrencilerin bahsi geçen durumları saygı çerçevesinde ve açık bir şekilde ifade ettikleri görülmüştür.

Karşılaşılan bazı yazışmalarda sağlık sebebi ile izin verilen ya da başka bir yere gönderilen öğrencilerin kurum tarafından takibinin yapıldığı, öğrencilerin de dönüşleri için tekrar kurumdan izin istediği tespit edilmiştir. Yine öğrencilere kurum dışına gitmesi konusunda yazılı izin verildiğinde öğrencinin takip ve kontrol edilmesi için bu izin yazısının altına velisinin imzasının da istendiği görülmektedir.

Bazı yazışmalarda öğrencilerin mezuniyet sonrası atamalarının okul tarafından takip edildiği izlenmiştir. Bu takibin öğrencilerin okula olan mensubiyet ve aidiyet duygusunu kuvvetlendirdiğini söylemek mümkündür.

Öğrencilerin aile ve yakınlarına yazdıkları mektupların öğrenci dosyalarında bulunduğu tespit edilmiştir. Bu mektupların öğrenci dosyalarında neden bulunduğu belirsizdir. Buna karşın aile ve yakınlarından öğrencilere yazılan cevabi mektuplar öğrenci dosyalarında yer almamaktadır.

Yazışmalarda her türlü problemin tartışıldığı görülmektedir. Bu durum kurumun öğrencisine ve velisine bakışını da ortaya koymaktadır. Bu da kurumsal kimliğin oluşumu noktasında önemlidir.

Yazışmalar içerisinde bulunan dilekçelerde kişilerin şahsi meseleleri ile ilgili doğrudan çözüm yoluna gidildiği anlaşılmaktadır. Okul yönetimi mazeret gerekçesini tutarlı gördüğü takdirde dilekçeye cevap vermiştir. Bazı dilekçelerin altına problemin çözümü ile ilgili notlar ilave edildiği görülmüştür.

Yazışmalarda başlangıç itibari ile belli bir şekil ve formun olmadığı dikkati çekmektedir yani sadece meramı anlatmak üzere biçimlendirilmişlerdir. Kurumsal kimlik oturmaya başlayınca bahsi geçen bu yazışmaların belli bir format üzerine devam ettiği görülmektedir.

Yazışmalarda dikkati çeken bir başka şey bazı yazıların düzgün ve yazım kurallarına uygun olmasıdır. Bu noktada yazışmalar üzerinden yazım ve imla kurallarındaki değişiklik de takip edilebilir. Mesela bazı dönemlerde eğik bitişik el yazısı kullanılırken bazı dönemlerde sadece el yazısı kullanılmıştır. Ayrıca dönem içerisinde kullanılan “yardirektör, zatişleri” gibi resmi sıfatların kullanımı ve değişimleri de takip edilebilir. Yine eklerin yazımı ile ilgili farklı kullanımların olduğu da tespit edilmiştir. Kısaltmalarda kelimelerin belli bir kural çerçevesinde değil gelişigüzel kısaltıldığı izlenmiştir. Mesela “efendim” kelimesi “EF. ef.” şekillerinde kısaltılmıştır.

Kurum arşivlerinin önemi kurumsal kimlik açısından tartışılmaz bir gerçektir. Bu açıdan bakıldığında yüz yılın üzerinde bir eğitim tecrübesi olan Necatibey Eğitim Fakültesi Arşivi'nin belli dönemlerde çok ciddi ve düzenli olarak tertip edildiği görülmektedir. Bazı dönemlerde ise bu hassasiyete dikkat edilmediği gözlemlenmiştir. Zira dosyalardaki belge eksiklikleri, belgelerin dağınık halde olması bu kanaati teyit etmektedir.

5. ÖNERİLER

Bu çalışmanın sonuçları doğrultusunda yazışmaların, içerdikleri bilgi ve detaylar ile kurumsal eğitim tarihini aydınlatmaya katkı sağladığını söylemek mümkündür. Elbette bu durum sadece yazışmalarla sınırlı olmayıp arşivlerde bulunan diğer dokümanlar için de geçerlidir. Bu sebeple daha çok arşiv çalışması gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Bu çalışmalar gerçekleştirilirken de belirli bir yönerge bulunması ve bu yönerge doğrultusunda hareket edilmesi çalışmalarını sistematik hale getirecektir.

Kurum arşivlerinde yapılan çalışmalar, kurumların; zaman içerisinde gelişen ve değişen kimlikleri hakkında bilgiler verir. Özellikle eğitim yuvaları olan okulların arşivleri, okullarda gerçekleşen eğitim öğretim süreçlerini, okul, öğrenci, veli ve diğer kurumlar arasındaki münasebetlerin olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koyar. Bu da kurumların

kültürü hakkında bilgi sahibi olunmasını sağlar. Bu sebeple eğitim uygulamalarına yön verilmesine katkıda bulunulması açısından okul arşivleri ile ilgili çalışmaların arttırılmasında fayda görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Karasar, N. (2005). Bilimsel araştırma yöntemleri. (17. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kayalı, N., Şimşek, M. U. ve Uysal, M. (2021). Resmi yazışmalarda uygulanacak usul ve esaslar hakkında yönetmelik: yeni uygulamaların ve hükümlerin bilgi ve belge yönetimi açısından değerlendirilmesi. Arşiv Dünyası, 8(1), 1-13.
- Türk Dil Kurumu. (2011). *Güncel Türkçe sözlük*. (Gözden geçirilmiş 11. Baskı). <http://www.tdk.gov.tr/index.php>. (Erişim tarihi: 27.04.2023).
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (Genişletilmiş 10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.